

tage dette Lovforslag uforandret i den Skikkelse, hvori det fremkom fra den danske Kommission den 31. Januar 1914 og noget ændret i Marts 1915, har Justitsministeriet og Folketinget, der har haft nærværende Lovforslag først til Behandling, vist, at denne Rettesnor i deres Øjne fremdeles har Gyldighed.

Ligesom et ældre Lovforslag fra 1895, hvilket ikke førtes til Ende, hviler nærværende Lovforslag paa det Grundsynspunkt, at det tilsigter en social Beskyttelse lige overfor den haarde Behandling, som den ubegrænsede Kontraktfrihed udsætter den for, der køber paa Afbetaling, af en hensynsløs Sælger. Men medens det ældre Lovforslag gjaldt alle Købere paa Afbetaling, begrænses det foreliggende Forslag til de Tilfælde, hvor Afbetalingsprisen ikke overstiger 3,000 Kr. (saaledes ogsaa i Sverige, medens Grænsen i Norge er sat til 6,000 Kr.). Udvalget slutter sig af de i Kommissionens Betænkning anførte Grunde til Lovforslaget, saaledes at den særlige Beskyttelse kun kommer Køberen i, hvad Betænkningen kalder „Smaahandler“, til gode. Det indrømmes, at her er Tale om et Skøn; men dels er denne Grænse ikke uden Forbillede paa andre Omraader (i visse Tilfælde af Laan af Statslaanefonden), dels vil Køb af større Værdi faa en Beskyttelse udover den nugældende i den almindelige Lovgivning hjemlede ved Bestemmelserne i §§ 36 og 37 i Lovforslaget om Aftaler m. m. paa Formuerettens Omraade, hvilket Forslag forudsættes at træde i Kraft samtidig med nærværende Lovforslag, se § 16. Paa den anden Side udelukkede Lovforslaget af 1895 fra den særlige Retsbeskyttelse handlende (derunder Haandværkere m. m.), naar Købet skete i eller for deres Bedrift. Kommissionen, der overhovedet har søgt og faaet indgaaende Oplysninger fra Erhvervsorganisationer om det praktiske Livs Trang og Ønsker paa hele dette Omraade, udtaler, hvad dette Spørgsmaal angaar, at der ikke for Kommissionen er fremsat noget Ønske om en saadan Begrænsning. I Virkeligheden er Køb paa Afbetaling in-

denfor den angivne Grænse ikke ualmindelige netop blandt mindre handlende og Haandværkere i deres Bedrift. Hertil slutter saaledes ogsaa Udvalget sig.

Den særlige Beskyttelse, som Lovforslaget giver Købere paa Afbetaling indenfor den saaledes dragne Grænse (se særlig § 2, § 4, 2det Stykke, §§ 7—9), har den praktiske, i § 15 udtalte, Betydning, at forudgaaende Overenskomster mellem Parterne, hvorved de lovbestemte Regler fraviges, er uden Retsvirkning, jfr. ogsaa § 1, 2det Stykke. I disse præceptive Regler findes der ikke noget, som med Føje kan siges paa ubillig Maade at gaa Sælgeren for nær. For saa vidt Reglerne, som i § 2, 1ste Stykke, er bestemte efter et Skøn, gælder det her, som i et foran nævnt Tilfælde, at der er søgt nøje Oplysninger fra Erhvervslivet, og at disse Oplysninger har bekræftet, at der ved dette Skøn er truffet det rette. Paa den anden Side vil en større Slappelse af Beskyttelsen aabne en alt for let Adgang for den hensynsløse Sælger til Misbrug af hans Magt. Naar der ved andre Beskyttelsesregler er taget Hensyn til det „aabenbart ubillige“, det „urimelig høje“ eller lignende, er dette i Overensstemmelse med den Tanke, som paa flere Steder har faaet Udtryk i Lovforslaget om Aftaler m. m. paa Formuerettens Omraader. Udvalget finder, hvad hele denne Del af Forslagets materielle Retsregler angaar, fuldt ud at kunne slutte sig hertil.

Undlader Køberen efter en Afbetalingskontrakt af den her nævnte Art at efterkomme sin ved Kontrakten paatagne Betalingspligt, har Sælgeren selvfølgelig ubeskaaren Adgang til at gøre sit Krav gældende mod Køberen ad den almindelige Retsvej. Men dertil er Sælgeren ikke indskrænket. Et kraftigere Værn for Sælgerens Ret vil ligge i den Adgang, Kontrakten regelmæssig vil have givet ham til at tage Tingen tilbage, og som han, naar de i § 2, 1ste Stykke, nævnte Betingelser foreligger, har Ret til at gøre Brug af. Med Hensyn til Virkningen heraf i Forholdet mellem Sælger og Køber er der en Grundforskel imellem, hvad der i Lov-